رویش روان شناسی، سال۱۵، شماره ۸، شماره پیاپی ۱۲۵، آبان ۱۴۰۵
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),15(8), 2026

نقش میانجی ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت در دانشجویان

The mediating role of mentalization in the relationship between alexithymia and fear of intimacy in students

سید محمد آل عمران
کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
هیوا شاهیان
دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
الهام ارجمندروش
کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
عباس بخشی پور رودسری (نویسنده مسئول)
استاد روان‌شناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

Seyyed Mohammad Aleomran
M.A. in Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.
Hiwa Shahian
Ph.D. Student in Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.
Elham Arjmandravesh
M.A. in Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, Kharazmi University, Tehran, Iran.
Abbas Bakhshipour Roudsari *
Professor of Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.
abbas.bakhshipour@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش میانجی ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت در دانشجویان انجام شد. روش پژوهش توصیفی-همبستگی و از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل دانشجویان دانشگاه تبریز در سال ۱۴۰۴ بود که ۲۰۴ نفر از آنان به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس ترس از صمیمیت (FIS؛ دسکاتنر و تلن، ۱۹۹۱)، مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو (TAS-20؛ بگبی و همکاران، ۱۹۹۴) و پرسشنامه ذهنی‌سازی (MQ؛ فوناگی و همکاران، ۱۹۹۸) استفاده شد. تحلیل داده‌ها به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. نتایج نشان داد که مدل پیشنهادی از برازش مطلوب برخوردار بود. همچنین یافته‌ها نشان داد که ناگویی هیجانی و ذهنی‌سازی رابطه مستقیم و معنادار بر ترس از صمیمیت داشتند (P<۰/۰۵)؛ همچنین ناگویی هیجانی با ذهنی‌سازی رابطه مستقیم و معنادار داشت (P<۰/۰۵). نتایج آزمون بوت استرپ نشان داد که ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت نقش میانجی داشت (P<۰/۰۵). در مجموع یافته‌های پژوهش حاضر دلالت بر این دارند که ناگویی هیجانی به صورت مستقیم و به واسطه ذهنی‌سازی با ترس از صمیمیت دانشجویان رابطه دارد.

واژه‌های کلیدی: *ناگویی هیجان، ذهنی‌سازی، ترس از صمیمیت.*

Abstract

The present study aimed to determine the mediating role of mentalization in the relationship between alexithymia and fear of intimacy in students. The research method was descriptive-correlational and structural equation modeling. The statistical population included students at Tabriz University in 2025, of whom 204 were selected by convenience sampling. The Fear of Intimacy Questionnaire (FIS; Deschutner & Tellen, 1991), the Toronto Alexithymia Scale (TAS-20; Bagby et al., 1994), and the Mentalization Questionnaire (MQ; Fonagy et al., 1998) were used to collect data. Data analysis was performed using structural equation modeling. The results showed that the proposed model had a good fit. The findings also showed that alexithymia and mentalization had a direct and significant relationship with fear of intimacy (P<0.05); Also, alexithymia had a direct and significant relationship with mentalization (P<0.05). The results of the bootstrap test showed that mentalization had a mediating role in the relationship between alexithymia and fear of intimacy (P<0.05). Overall, the findings of the present study indicate that alexithymia is related to students' fear of intimacy both directly and indirectly through the mediation of mentalization.

Keywords: *Alexithymia, Mentalization, Fear of Intimacy.*

نوع مقاله: پژوهشی | **دریافت:** بهمن ۱۴۰۴ | **پذیرش:** اسفند ۱۴۰۴ | **ویرایش نهایی:** آبان ۱۴۰۵

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

مقدمه

پژوهش در حوزه ترس از صمیمیت، پیوندهای مهمی میان سلامت روان، عملکرد تحصیلی و کیفیت روابط اجتماعی دانشجویان را نشان می‌دهد (اسدی و همکاران، ۲۰۲۵). ترس از صمیمیت با افزایش اضطراب، افسردگی و فرسودگی تحصیلی دانشجویان ارتباط آشکاری دارد (وانگ[1] و همکاران، ۲۰۲۵). وجود همزمان ترس از صمیمیت و احساس تنهایی باعث کاهش انگیزه تحصیلی و حمایت اجتماعی می‌شود (اسدی و همکاران، ۲۰۲۵). دانشجویان دارای ترس شدید از صمیمیت بیشتر دچار استرس و نارضایتی از زندگی هستند و ابراز احساسات برایشان دشوار است (ریاضی و منوچهری، ۲۰۲۴). کاهش ترس از صمیمیت، خطر مشکلات روانی مانند اختلالات اضطرابی، سوءمصرف مواد و حتی افکار خودکشی را کاهش می‌دهد (وانگ و همکاران، ۲۰۲۵). پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهند ترس از صمیمیت در دانشجویان با کاهش سلامت روان، افزایش اضطراب و افت کیفیت روابط میان‌فردی مرتبط است و بررسی آن برای پیشگیری از مشکلات روان‌شناختی اهمیت دارد (ژان و ژائو[2]، ۲۰۲۵).

با توجه به گستردگی پیامدهای یادشده بر سلامت روان دانشجویان، درک عمیق‌تر ماهیت این سازه ضرورت دارد. بر این اساس، ترس از صمیمیت که به عنوان اجتناب از صمیمیت نیز شناخته می‌شود، نوعی اضطراب رابطه در مورد داشتن یک ارتباط فیزیکی یا عاطفی بسیار نزدیک است (گیوازولیسا[3] و همکاران، ۲۰۲۳). ترس از صمیمیت بر ابعاد مختلف عاطفی، شناختی و رفتاری صمیمیت تأثیرگذار است و می‌تواند روابط بین‌فردی و سالم افراد را به شدت مختل کند و باعث شود فرد از اجتماع فاصله گرفته و مشکلات روانشناختی مانند افسردگی، انزوا و گرایش به رفتارهای پرخطر را تجربه کند (باریس[4] و همکاران، ۲۰۲۳). ترس از صمیمیت به الگوی پایدار اجتناب از نزدیکی هیجانی و افشای خود در روابط نزدیک اشاره دارد که معمولاً ناشی از دلبستگی ناایمن است و با اضطراب، کاهش رضایت رابطه‌ای و مشکلات سلامت روان همراه می‌شود (کامرون[5] و همکاران، ۲۰۲۱).

در تبیین ریشه‌های روان‌شناختی این سازه، توجه به زیربناهای پردازش هیجانی ضروری است. در واقع، درک افراد از هیجان‌ها و شناسایی آن‌ها نقش مهمی در ترس از صمیمیت دارد؛ به‌طور نمونه افراد دارای سطوح بالای ناگویی هیجانی در شناخت و بیان احساسات خود دچار مشکل‌اند؛ بنابراین در روابط نزدیک، به‌ویژه در صمیمیت هیجانی، احساس ناراحتی می‌کنند و معمولاً از آن اجتناب می‌ورزند (شیگالا[6] و همکاران، ۲۰۲۲). مدل‌های آماری نشان می‌دهند هرچه شدت ناگویی هیجانی بیشتر باشد، احتمال اجتناب هیجانی و ترس از صمیمیت نیز بیشتر خواهد بود (زدانکیه‌ویچ[7] و همکاران، ۲۰۲۴). تحقیقات نشان می‌دهد که ناگویی هیجانی با ترس از صمیمیت رابطه‌ای قوی و مثبت دارد؛ افرادی که دارای ناگویی هیجانی هستند، در درک و بیان احساسات خود مشکل دارند که این امر منجر به دشواری در برقراری روابط نزدیک و افزایش ترس از نزدیکی هیجانی می‌گردد. ناگویی هیجانی باعث اختلال در تنظیم هیجان و ارتباط بین فردی می‌شود که ناامنی و اضطراب را در روابط عاشقانه بزرگسالان افزایش داده و ترس از صمیمیت را تشدید می‌کند (لیورز[8] و همکاران، ۲۰۲۲).

علاوه بر نارسایی‌های مربوط به بازشناسی هیجان، نقص در ظرفیت‌های عالی‌تر پردازش شناختی نیز در تبیین اجتناب‌های رابطه‌ای نقش محوری دارد؛ بر این اساس، شواهد پژوهشی بر نقش میانجی‌گری توانایی ذهنی‌سازی در کاهش ترس از صمیمیت تاکید می‌ورزند (ریاضی و منوچهری، ۲۰۲۴). عدم توانایی در ذهنی‌سازی، باعث ناتوانی در تنظیم هیجانات و برقراری ارتباط مؤثر شده و ترس از نزدیکی هیجانی را افزایش می‌دهد (هِگستِد[9]، ۲۰۲۰). توانایی ذهنی‌سازی نقش میانجی کاملی در رابطه بین تروماهای دوران کودکی و ترس از صمیمیت دارد و افزایش ظرفیت ذهن‌خوانی می‌تواند منجر به کاهش مشکلات مربوط به صمیمیت شود (ریاضی و منوچهری، ۲۰۲۴). پژوهش‌ها نشان می‌دهند ذهنی‌سازی قوی‌تر با کاهش ترس از صمیمیت همراه است، زیرا فرد می‌تواند احساسات و نیت‌های خود و دیگران را دقیق‌تر درک کند و تهدید کم‌تری از نزدیکی عاطفی احساس کند (ژان و ژائو، ۲۰۲۵). افرادی که در ذهنی‌سازی ضعف دارند، بیشتر

1 Wang
2 Zhan & Zhao
3 Giovazolias
4 Baris
5 Cameron
6 Ścigała
7 Zdankiewicz
8 Lyvers
9 Hegsted

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

دچار تفسیر منفی از روابط نزدیک می‌شوند و این امر باعث افزایش اجتناب هیجانی و ترس از صمیمیت می‌گردد (سیمونسن[1] و همکاران، ۲۰۲۲).

با توجه به هم‌پوشانی این مولفه‌های روان‌شناختی، می‌توان استدلال کرد که ناتوانی در مدیریت هیجانات، با محدودیت در کارکردهای بازتابی ذهن پیوند نزدیکی دارد. در واقع، ناگویی هیجانی با ایجاد اختلال در هیجانات و خواسته‌های درونی فرد، منجر به فقر در تخیل و ذهنی‌سازی می‌شود، این دو فرآیند از مکانیسم‌های فعال کنش تأملی هستند. ذهنی‌سازی نیازمند فرآیند تنظیم هیجان است و تنظیم هیجان ضعیف در ناگویی هیجانی نقش دارد، بنابراین ارتباط شناختی مهمی بین آنها وجود دارد (محمدی و همکاران، ۱۴۰۴). پژوهش‌ها نشان می‌دهند ناگویی هیجانی با تضعیف ذهنی‌سازی همراه است، زیرا افراد در شناسایی و توصیف حالات هیجانی خود و دیگران ناتوان‌تر هستند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۴). افراد دارای ناگویی هیجانی بالا معمولاً در درک نیت‌ها و حالات ذهنی دیگران دچار خطا می‌شوند که این امر به کاهش ظرفیت ذهنی‌سازی بین‌فردی منجر می‌شود (پیزانی[2] و همکاران، ۲۰۲۱).

ذهنی‌سازی می‌تواند رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت را میانجی‌گری کند، زیرا به فرد اجازه می‌دهد که حالات ذهنی خود و دیگران را درک و تفسیر کند، که اغلب در افراد دارای ناگویی هیجانی مختل است (لیورز و همکاران، ۲۰۲۲). این اختلال باعث می‌شود که برقراری ارتباط نیازهای هیجانی و ارائه همدلی دشوار شود که در نهایت به ترس از نزدیکی در روابط منجر می‌شود (زدانکیه‌ویچ و همکاران، ۲۰۲۲). ذهنی‌سازی به عنوان یک عامل حفاظتی عمل می‌کند و به افراد کمک می‌کند هیجانات خود را تنظیم و فرآیندهای بین‌فردی را بفهمند، و بدین ترتیب ترس از صمیمیت مرتبط با ناگویی هیجانی را کاهش می‌دهد (ریاضی و منوچهری، ۲۰۲۴). پژوهش‌ها نشان می‌دهند ذهنی‌سازی از طریق تنظیم هیجان و کاهش اضطراب بین‌فردی، اثرات منفی ناگویی هیجانی را تعدیل کرده و مانع تبدیل آن به ترس از صمیمیت می‌شود (شیرازی و فضیلتی، ۲۰۲۵). پژوهش‌ها نشان می‌دهند ناگویی هیجانی با کاهش بازنمایی حالات ذهنی خود همراه است و این نقص، ظرفیت ذهنی‌سازی را تضعیف می‌کند؛ در نتیجه فرد آمادگی روانی لازم برای ورود به روابط صمیمانه را ندارد (بگبی[3] و همکاران، ۲۰۲۵).

در یک جمع‌بندی کلی، می‌توان استدلال کرد که نارسایی در شناسایی و ابراز هیجانات، با ایجاد اختلال در سیستم‌های معنابخشی به دنیای درونی، می‌تواند زیربنای ترس از نزدیکی عاطفی در روابط باشد. با وجود اهمیت این متغیرها، بررسی متون پژوهشی نشان می‌دهد که فرآیند واسطه‌ایِ تبدیل ناگویی هیجانی به ترس از صمیمیت (به‌ویژه از دریچه ظرفیت‌های ذهنی‌سازی) در بافتار فرهنگی جامعه دانشجویی ایران مورد غفلت واقع شده و شکاف پژوهشی محسوسی در این زمینه وجود دارد. از منظر کاربردی، درک این پیوند میان‌فردی می‌تواند مسیرهای جدیدی را در مداخلات روان‌شناختی برای دانشجویان بگشاید تا با تقویت کارکردهای بازتابی، بر موانع صمیمیت غلبه کنند. انتظار می‌رود یافته‌های این مطالعه نشان دهد که نقص در ذهنی‌سازی، مسیری کلیدی است که از طریق آن ناگویی هیجانی منجر به تشدید اجتناب از صمیمیت می‌شود. بر این اساس، هدف از پژوهش حاضر، تعیین نقش میانجی ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت در دانشجویان بود.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی–همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل دانشجویان دانشگاه تبریز در سال ۱۴۰۴ بود که ۲۰۴ نفر از آنان به‌صورت نمونه‌گیری در دسترس در مطالعه شرکت کردند. تعیین حجم نمونه با توجه به فرمول پیشنهادی کلاین[4] (۲۰۱۱) برای پژوهش‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. ملاک‌های ورود شامل دانشجو بودن در سال جاری، توانایی درک پرسش‌نامه‌ها و نداشتن تجربه رویدادهای آسیب‌زای اخیر یا اختلالات شدید روان‌پزشکی (بر اساس خودگزارشی) بود. عدم تکمیل کامل پرسش‌نامه‌ها یا پاسخ‌دهی غیرمعتبر نیز به‌عنوان معیار خروج در نظر گرفته شد. برای سهولت جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه‌ها در قالب لینک پرس‌لاین طراحی و از طریق صفحات مجازی دانشگاه در اینستاگرام و تلگرام در اختیار دانشجویان قرار گرفت. روند نمونه‌گیری تا رسیدن به تعداد موردنیاز ادامه یافت. در بخش رضایت‌نامه، هدف پژوهش توضیح داده شده بود و شرکت‌کنندگان به‌صورت

1 Simonsen
2 Pisani
3 Bagby
4 Kline

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

کاملاً داوطلبانه پاسخ دادند. هیچ‌گونه اطلاعات شخصی یا هویتی دریافت نشد و پاسخ‌دهی فاقد هرگونه پیامد آسیب‌زا بود. در نهایت، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و Amos نسخه ۲۴ در قالب مدل‌یابی معادلات ساختاری و شیوه بوت‌استرپ تحلیل شدند.

ابزار سنجش

مقیاس ترس از صمیمیت (FIS)[1]: مقیاس ترس از صمیمیت توسط دسکاتنر و تلن[2] (۱۹۹۱) تدوین و اعتباریابی شده است. این مقیاس شامل ۳۵ گویه است که بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از «اصلاً این‌طور نیستم» (۱) تا «کاملاً این‌طور هستم» (۵) نمره‌گذاری می‌شود. دامنه نمرات بین ۳۵ تا ۱۷۵ متغیر است. مقیاس از دو بخش تشکیل شده است: در بخش نخست (۳۰ گویه)، از پاسخ‌دهنده خواسته می‌شود با فرض قرار داشتن در یک رابطه‌ی نزدیک، میزان موافقت خود را با هر عبارت مشخص کند؛ و در بخش دوم، بر اساس تجربه روابط گذشته خود پاسخ دهد. دسکاتنر و تلن (۱۹۹۱) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۳ و پایایی بازآزمایی سه‌هفته‌ای ۰/۸۹ را برای کل مقیاس گزارش کردند. همچنین روایی را با روش تحلیل عاملی ۰/۷۴ گزارش کردند. در ایران نیز فلاح‌زاده و همکاران (۱۳۹۰) ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس را بررسی کرده و نتایج تحلیل عاملی تأییدی در مطالعه آن‌ها، ساختاری دو عاملی شامل «ترس از صمیمیت در رابطه با همسر» و «ترس از صمیمیت در رابطه با دیگران» را برای این ابزار ۳۵ گویه‌ای تایید کرد. شاخص همسانی درونی (آلفای کرونباخ) برای کل مقیاس ۰/۸۳ و برای خرده‌مقیاس‌های اول و دوم به ترتیب ۰/۸۱ و ۰/۷۹ گزارش شده است. همچنین، ضریب پایایی بازآزمایی با فاصله زمانی یک ماه برای نمره کل مقیاس ۰/۹۲ و برای عوامل فرعی بین ۰/۸۵ تا ۰/۸۷ برآورد گردید. علاوه بر این، روایی واگرای مقیاس از طریق همبستگی معکوس و معنادار (r=-۰/۵۸) با مقیاس صمیمیت واکر و تامپسون احراز شده است. در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۸به‌دست آمد.

مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو (TAS)[3]: برای سنجش ناگویی هیجانی از نسخه فارسی مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو استفاده شد که توسط بشارت (۱۳۸۶) ترجمه و اعتباریابی شده است. این مقیاس در اصل توسط بگبی و همکاران (۱۹۹۴) تدوین گردیده و شامل ۲۰ گویه است که سه خرده‌مقیاس «دشواری در شناسایی احساسات»، «دشواری در توصیف احساسات» و «تفکر عینی» را می‌سنجد. پاسخ‌دهی به گویه‌ها بر اساس مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای از «کاملاً مخالفم» (۱) تا «کاملاً موافقم» (۵) انجام می‌شود. نمره کل ناگویی هیجانی از جمع نمرات سه خرده‌مقیاس به‌دست می‌آید. در نسخه اصلی، پایایی این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۱ و برای خرده‌مقیاس‌های شناسایی احساسات، توصیف احساسات و تفکر عینی به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۷۵ و ۰/۶۶ گزارش شده است. همچنین، پایایی بازآزمایی با فاصله سه هفته برای نمره کل ۰/۷۷ به‌دست آمد. روایی سازه این مقیاس نیز از طریق تحلیل عاملی تأییدی و روایی همگرا با مقیاس‌های افسردگی و اضطراب تأیید گردیده است. در نسخه فارسی، ضرایب آلفای کرونباخ برای نمره کل و خرده‌مقیاس‌های دشواری در شناسایی احساسات، دشواری در توصیف احساسات و تفکر عینی به‌ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۲، ۰/۷۵ و ۰/۷۲ گزارش شده است. همچنین پایایی بازآزمایی مقیاس با فاصله چهار هفته‌ای بین ۰/۸۰ تا ۰/۸۷ محاسبه گردیده (بشارت، ۱۳۹۱) و روایی واگرا با پرسشنامه خودکارآمدی عمومی (r=-۰/۳۱) محاسبه شده است (صادقی و همکاران، ۲۰۲۲). در پژوهش حاضر، مقدار آلفای کرونباخ برای کل مقیاس بیش از ۰/۷۳ به‌دست آمد.

پرسشنامه ذهنی‌سازی (MQ)[4]: پرسشنامه ذهنی‌سازی توسط فوناگی[5] و همکاران (۱۹۹۸) در دو فرم ۴۶ و ۲۶ عبارتی ساخته شده است. فرم ۲۶ گویه‌ای آن در ایران توسط دروگر و همکاران (۲۰۲۰) اعتباریابی گردید. در نسخه فارسی، به‌دلیل پایین بودن ضریب همسانی درونی برخی گویه‌ها، ۱۲ گویه حذف و نسخه نهایی شامل ۱۴ گویه باقی ماند. نمره‌گذاری پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از «کاملاً غلط است» (۰) تا «کاملاً درست است» (۴) انجام می‌شود. در نسخه فارسی، گویه‌های ۱ تا ۹ عامل «اطمینان» و گویه‌های ۱۰ تا ۱۴ عامل «عدم اطمینان» را می‌سنجند. در نسخه اصلی، روایی همگرای پرسشنامه با مقیاس دلبستگی معنادار گزارش شده است (r=۰/۳۸). ضریب آلفای کرونباخ برای عوامل اطمینان و عدم اطمینان به‌ترتیب ۰/۶۳ و ۰/۶۷ و پایایی بازآزمایی با فاصله سه‌هفته‌ای برای این دو عامل۰/۷۴ و ۰/۸۵ به‌دست آمده است (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۶). در نسخه فارسی نیز آلفای کرونباخ برای عامل اطمینان ۰/۸۸ و برای عامل عدم اطمینان ۰/۶۶ گزارش شده است. همچنین روایی همگرای دو عامل از طریق همبستگی مثبت با متغیر

1 Fear of Intimacy Scale
2 Descutner & Thelen
3 Toronto Alexithymia Scale
4 Mentalization Questionnaire
5 Fonagy

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

دلبستگی ایمن و همبستگی معکوس با نشانه‌های اضطراب و افسردگی (در دامنه ۰/۱۷- تا ۰/۳۷-) احراز گردید. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ برای هر دو خرده‌مقیاس اطمینان و عدم اطمینان ۰/۷۳ و ۰/۷۸ محاسبه شد.

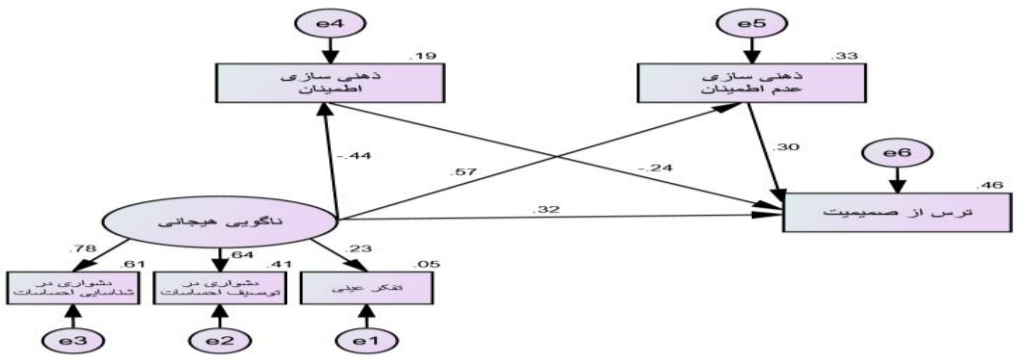
یافته ها

در پژوهش حاضر ۲۰۴ نفر شرکت داشتند. شرکت‌کنندگان در میانگین و انحراف معیار سنی ۷/۳۴±۲۲/۱۲ سال بودند. ۱۵۷ نفر (۷۷ درصد) دختر و ۴۷ نفر (۲۳ درصد) پسر بودند. ۱۲۴ نفر (۶۰/۸۰ درصد) مجرد و ۸۰ نفر (۳۹/۲۰ درصد) متاهل بودند. ۱۲۳ (۶۰/۳۰ درصد) شاغل و ۸۱ نفر (۳۹/۷۰ درصد) بیکار بودند. ۱۱۴ نفر (۵۵/۹۰ درصد) در مقاطع کاردانی و کارشناسی بودند و ۹۰ نفر (۴۴/۱۰ درصد) در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری بودند. در جدول ۱ یافته‌های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱: یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و ضرایب همبستگی پیرسون

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	۱	۲	۳	۴
۱- ترس از صمیمیت	۹۷/۳۷	۱۳/۸۱	-۰/۳۱	-۰/۴۵	۱			
۲- ناگویی هیجانی	۵۷/۲۶	۸/۹۱	۰/۴۱	-۰/۲۳	۰/۵۱**	۱		
۳- ذهنی‌سازی (اطمینان)	۱۴/۸۸	۶/۲۱	۰/۷۶	۱/۲۰	-۰/۴۶**	-۰/۳۸**	۱	
۴- ذهنی‌سازی (عدم اطمینان)	۵/۴۷	۳/۲۲	۰/۱۹	-۰/۷۰	۰/۵۵**	۰/۴۶**	-۰/۲۹**	۱

در جدول ۱ یافته‌های توصیفی و ضرایب همبستگی پیرسون ارائه شده است؛ آماره شاخص‌های کجی و کشیدگی در محدوده ۲ الی ۲- قرار داشت که نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها در متغیرهای پژوهش است؛ همچنین ضریب مردیا در این مطالعه ۷/۳۸ محاسبه شد، به عبارت دیگر نرمال بودن چند متغیری نیز برقرار است، زیرا مقدار این آماره کمتر از ۸ می‌باشد. با توجه به نرمال بودن توزیع داده‌ها جهت بررسی رابطه خطی بین متغیرها از آزمون پارامتری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد؛ نتایج ضرایب همبستگی در جدول ۲ نشان داد که ترس از صمیمیت با ناگویی هیجانی (r=۰/۵۱) و ذهنی‌سازی عامل عدم اطمینان (r=۰/۵۵) رابطه مثبت و معنادار داشت؛ اما در مقابل یا ذهنی‌سازی عامل اطمینان (r=-۰/۴۶) رابطه منفی و معنادار داشت (P<۰/۰۵). به منظور اجرای آزمون مدل‌یابی معادلات ساختاری و بررسی برازش مدل پیشنهادی، ابتدا پیش‌فرض‌های استقلال خطاها و عدم هم‌خطی چندگانه بررسی شد، نتایج نشان داد که آماره دوربین واتسون[1] برابر با ۱/۸۸ و در دامنه مطلوبیت ۱/۵۰ تا ۲/۵۰ قرار دارد و بیانگر استقلال باقی‌مانده‌ها است. هم‌چنین هرچه مقدار تولرانس بیش‌تر (نزدیک به ۱) باشد، میزان هم‌خطی کمتر است؛ در این مطالعه میزان تلورانس برای متغیرهای پیش‌بین و میانجی بین ۰/۷۳ الی ۰/۸۹ محاسبه شد که نشانگر هم‌خطی مطلوب است. به‌منظور آزمون مدل مفهومی پژوهش از مدل معادلات ساختاری با حداکثر درست‌نمایی استفاده شد، ضرایب مسیر در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱: مدل برازش شده پژوهش در حالت استاندارد

1 .Durbin-Watson

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

با توجه به نتایج شکل ۱ بر اساس ضرایب استاندارد مدل پیشنهادی نقش میانجی ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت در مجموع ۴۶ درصد از واریانس را پیش‌بینی کرد؛ در ادامه ضرایب مسیرهای مستقیم در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: ضرایب اثرات مستقیم متغیرهای مدل معادلات ساختاری

مسیرها	ضریب مسیر	خطا استاندارد	مقدار t	حد پایین	حد بالا	مقدار P
ناگویی هیجانی --- ترس از صمیمیت	۰/۳۲	۰/۰۹	۲/۲۷	۰/۱۶	۰/۴۸	۰/۰۱
عدم اطمینان --- ترس از صمیمیت	۰/۳۰	۰/۰۷	۴/۱۰	۰/۱۶	۰/۴۲	۰/۰۱
اطمینان --- ترس از صمیمیت	-۰/۲۴	۰/۰۷	-۳/۷۰	-۰/۳۴	-۰/۱۴	۰/۰۱
ناگویی هیجانی --- عدم اطمینان	۰/۵۷	۰/۰۸	۲/۷۱	۰/۴۶	۰/۶۸	۰/۰۱
ناگویی هیجانی --- اطمینان	-۰/۴۴	۰/۰۷	-۲/۶۴	-۰/۵۳	-۰/۳۲	۰/۰۱

نتایج در جدول ۲ نشان داد که ناگویی هیجانی به طور مثبت (β=۰/۳۲)، عامل اطمینان ذهنی‌سازی به‌طور مثبت (β=۰/۳۰)، عامل عدم اطمینان ذهنی‌سازی به‌طور منفی (β=-۰/۲۴) بر ترس از صمیمیت به‌طور معنادار اثر مستقیم داشت (P<۰/۰۵). ناگویی هیجانی بر عامل عدم اطمینان ذهنی‌سازی به طور مثبت (β=۰/۵۷) و بر عامل اطمینان به‌طور منفی (β=-۰/۴۴) اثر مستقیم و معنادار داشت (P<۰/۰۵)؛ در واقع می‌توان گفت اثرات مستقیم در متغیرهای مدل معنادار است در ادامه، نتایج تحلیل میانجی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: اثرات میانجی مدل معادلات ساختاری

مسیرها	ضریب مسیر	خطا استاندارد	حد پایین	حد بالا	مقدار P
ناگویی هیجانی --- اطمینان – ترس از صمیمیت	۰/۱۱	۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۱۶	۰/۰۱
ناگویی هیجانی --- عدم اطمینان – ترس از صمیمیت	۰/۱۹	۰/۰۵	۰/۱۲	۰/۲۶	۰/۰۱

به منظور بررسی نقش میانجی از روش بوت استرپ استفاده شد، نتیجه در جدول ۳ نشان داد که عامل اطمینان ذهنی‌سازی (β=۰/۱۱) و همچنین عامل عدم اطمینان ذهنی‌سازی (β=۰/۱۹) در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت نقش میانجی داشتند (P<۰/۰۵). در ادامه شاخص‌های برازش حاصل از مدل پیشنهادی ارائه شده است.

جدول ۴: شاخص‌های برازش مدل مفهومی پژوهش

شاخص‌های برازش	CMIN	P	df	CMIN/DF	CFI	GFI	AGFA	IFI	NFI	RMSEA
مدل پژوهش	۱۴/۳۲	۰/۰۵	۷	۲/۰۴	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۹۴	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۰۷
معیار تصمیم	-	P>۰/۰۵	-	<۵	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	<۰/۰۸

نتایج جدول ۴ نشان داد که شاخص‌های برازندگی حاصل از مدل معادلات ساختاری مدل‌یابی نقش میانجی ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت از برازش مطلوب برخوردار بود، چرا که مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA=۰/۰۷) مطلوب گزارش شد؛ همچنین شاخص نیکویی برازش (GFI=۰/۹۷)، شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI=۰/۹۴)، شاخص تناسب هنجار (NFI=۰/۹۵)، شاخص تناسب افزایشی (IFI=۰/۹۷) و شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI=۰/۹۷) بیشتر از ۰/۹۰ می‌باشند. همچنین شاخص مجذور کای/درجه آزادی (X2/df=۲/۰۴) کمتر از ۵ محاسبه شد که نشان دهنده برازش مطلوب مدل پیشنهادی است.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تعیین نقش میانجی ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت در دانشجویان بود. یافته اول نشان داد که ناگویی هیجانی به‌طور معنادار با ترس از صمیمیت رابطه مثبت داشت؛ این یافته با پژوهش‌های زدانکه‌ویچ-شیگالا و همکاران (۲۰۲۴)؛ شیگالا و همکاران (۲۰۲۲) و لیورز و همکاران (۲۰۲۲) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان استنباط کرد که ناگویی هیجانی از طریق مهار کلامی‌سازی هیجانات، کارکرد ارتباطی زبان را مختل کرده و مانع از درک صحیح حالات ذهنی خود و دیگری می‌شود. این نقص در پردازش اطلاعات عاطفی باعث می‌شود فرد صمیمیت را وضعیتی مبهم و اضطراب‌آور ادراک کند. در واقع، افراد ناگویی‌خو به دلیل ناتوانی در خلق معنای مشترک در رابطه، از نزدیکی عاطفی واهمه داشته و برای محافظت از خود در برابر این فشار روانی، راهبرد اجتناب را برمی‌گزینند تا از غرق شدن در دنیای هیجانی که توانِ مدیریت آن را ندارند، جلوگیری کنند (زدانکیه‌ویچ-شیگاوا و همکاران، ۲۰۲۴). علاوه بر این، می‌توان استدلال کرد که ناگویی هیجانی از طریق ایجاد نقص در تنظیم هیجان، موجب می‌شود دانشجویان در مواجهه با نزدیکی عاطفی دچار بیش‌انگیختگی و آشفتگی شوند. از آنجا که این افراد توانایی مدیریت آسیب‌پذیری ناشی از صمیمیت را ندارند، آن را تهدیدی برای تعادل روانی خود ادراک کرده و برای حفظ امنیت روانی، به راهبرد دفاعی ترس از صمیمیت پناه می‌برند. در مجموع، این چرخه‌ی نقص در بیان و نقص در تنظیم، فرد را در یک بن‌بست ارتباطی قرار می‌دهد که خروجی آن اجتناب از هرگونه پیوند عمیق عاطفی است (لیورز و همکاران، ۲۰۲۲).

یافته دوم نشان داد که ذهنی‌سازی به‌طور معنادار با ترس از صمیمیت رابطه داشت؛ این یافته با پژوهش‌های ریاضی و منوچهری (۲۰۲۴)؛ طهماسبی آشتیانی و همکاران (۲۰۲۲) و هگستد (۲۰۲۰) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بیان نمود که نقص در ظرفیت ذهنی‌سازی باعث می‌شود فرد نیت‌ها و رفتارهای شریک عاطفی را مبهم، غیرقابل‌پیش‌بینی و در نتیجه تهدیدآمیز ادراک کند. در واقع، ترس از صمیمیت یک راهبرد دفاعی برای مدیریت اضطرابی است که از ناتوانی در درک حالات ذهنی نشأت می‌گیرد؛ یعنی فرد چون نمی‌تواند دنیای درونی خود و دیگری را به‌درستی معنا کند، برای جلوگیری از آسیب‌پذیری، از نزدیکی عاطفی اجتناب می‌کند. در مقابل، ذهنی‌سازی بالا با تقویت تنظیم هیجان، امنیت روانی لازم برای گشودگی عاطفی را فراهم کرده و از این طریق ترس از صمیمیت را کاهش می‌دهد (ریاضی و منوچهری، ۲۰۲۴).

یافته سوم نشان داد که ناگویی هیجانی به‌طور معنادار با ذهنی‌سازی رابطه داشت؛ این یافته با پژوهش‌های بگبی و همکاران (۲۰۲۵)؛ وانگ و همکاران (۲۰۲۴) و فرجامی و همکاران (۲۰۲۴) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بیان نمود که ناگویی هیجانی بازتابی از یک نقص ساختاری در پردازش نمادین عواطف است که ریشه در ضعف ظرفیت ذهنی‌سازی دارد؛ به این معنا که افراد ناگویی‌خو به دلیل ناتوانی در ذهنی‌سازی، نمی‌توانند برانگیختگی‌های هیجانی خام را به بازنمایی‌های ذهنی و مفاهیم معنادار تبدیل کنند (شیرازی و فضیلتی، ۲۰۲۵). این نقص باعث می‌شود فرد نه‌تنها در شناخت احساسات خود، بلکه در توانایی درک این موضوع که دیگران درباره حالات ذهنی او چه فکری می‌کنند نیز دچار مشکل جدی شود؛ لذا ناگویی هیجانی در حقیقت تظاهرات بیرونی یک نارسایی عمیق‌تر در ظرفیت فرد برای معنابخشی به دنیای درونی و روابط بین‌فردی است (بگبی و همکاران، ۲۰۲۵).

یافته چهارم نشان داد ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت نقش میانجی داشت؛ این یافته با پژوهش‌های شیرازی و فضیلتی (۲۰۲۵)، ریاضی و منوچهری (۲۰۲۴)؛ ایلیایی‌فر و همکاران (۱۴۰۲) و زدانکیه‌ویچ-شیگاوا و همکاران (۲۰۲۴) همسو است. وجه اشتراک این مطالعات با مدل حاضر در این است که همگی بر نقص در بازنمایی به عنوان عامل کلیدی تاکید دارند. به طوری که زدانکیه‌ویچ-شیگاوا و همکاران (۲۰۲۴) نشان دادند ناتوانی در ذهنی‌سازی باعث می‌شود فرد نتواند روایت منسجم و ایمن از رابطه عاطفی در ذهن خود بسازد، که این نقص دقیقا همان مسیری است که ناگویی هیجانی را به ترس از صمیمیت متصل می‌کند. در تبیین نقش میانجی ذهنی‌سازی در رابطه بین ناگویی هیجانی و ترس از صمیمیت، می‌توان دو سازوکار مکمل را در نظر گرفت: نخست، از منظر فرآیندهای روایتی، افراد دارای ناگویی هیجانی به دلیل ناتوانی در نمادین‌سازی عواطف، فاقد ظرفیت لازم برای ساخت یک وایت رابطه‌ای منسجم در ذهن خود هستند. در این مسیر، ذهنی‌سازی به عنوان یک میانجی کلیدی عمل کرده و با تبدیل برانگیختگی‌های هیجانی مبهم به داستان‌های ذهنی معنادار، ابهام موجود در رابطه را کاهش می‌دهد. چنانچه این ظرفیت بازتابی ضعیف باشد، فرد نمی‌تواند تجربیات صمیمانه را در قالب یک روایت ایمن سازماندهی کند و در نتیجه، صمیمیت را به عنوان یک وضعیت هرج‌ومرج‌گونه و غیرقابل‌تفسیر ادراک کرده که منجر به شکل‌گیری ترس از نزدیکی عاطفی می‌گردد (زدانکیه‌ویچ-شیگاوا و همکاران، ۲۰۲۴). دوم، از منظر تنظیم هیجان و

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

سیستم دلبستگی، ذهنی‌سازی به عنوان یک سپر حفاظتی عمل می‌کند که پیوند میان نارسایی‌های هیجانی و رفتارهای اجتنابی را تعدیل می‌کند. در واقع، افراد ناگویی‌خو به دلیل نقص در درک حالات ذهنی خود و دیگران، نزدیکی عاطفی را به عنوان تهدیدی برای یکپارچگی خود ادراک کرده که باعث فعال‌سازی بیش از حد سیستم دلبستگی و اضطراب ناهشیار می‌شود. در این میان، ظرفیت ذهنی‌سازی با ایجاد یک فضای امن ذهنی و تقویت توانایی تنظیم هیجان، به فرد کمک می‌کند تا نیت‌های دیگران را به درستی تفسیر کرده و از این طریق، ضرورتِ استفاده از راهبرد دفاعیِ ترس از صمیمیت را برای حفظ امنیت روانی خود کاهش دهد (ریاضی و منوچهری، ۲۰۲۴).

در یک جمع‌بندی کلی، نتایج پژوهش نشان داد که نارسایی عاطفی نه تنها به‌صورت مستقیم، بلکه به‌واسطه ایجاد نقص در ظرفیت ذهنی‌سازی، زمینه‌ساز شکل‌گیری ترس از صمیمیت در دانشجویان می‌شود. در واقع، ذهنی‌سازی با پر کردن شکافِ میان برانگیختگی‌های بدنی و بازنمایی‌های روانی، از تبدیل شدن ابهام‌های هیجانی به رفتارهای اجتنابی جلوگیری می‌کند. از این رو، تقویت توانمندی‌های بازتابی در پروتکل‌های درمانی می‌تواند به عنوان راهبردی کلیدی برای تعدیل اثرات مخرب ناگویی هیجانی و بهبود کیفیت روابط بین‌فردی مورد استفاده قرار گیرد. هر پژوهش علمی با محدودیت‌هایی روبروست که تعمیم‌پذیری یافته‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نخست اینکه، مطالعه حاضر بر روی جامعه دانشجویی انجام شده است و به دلیل استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، در تعمیم نتایج به سایر گروه‌های سنی یا جمعیت‌های بالینی که ممکن است سطوح متفاوتی از ناگویی هیجانی را تجربه کنند، باید احتیاط کرد. دوم، استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی برای سنجش متغیرهایی نظیر ناگویی هیجانی و ذهنی‌سازی، احتمال بروز سوگیری‌هایی مانند مطلوبیت اجتماعی یا عدم دقت کافی در خودسنجی را افزایش می‌دهد. همچنین، ماهیت مقطعی پژوهش مانع از استنباط روابط علی قطعی بین متغیرها می‌شود؛ بنابراین، برای درک دقیق‌تر فرآیند تحولیِ اثرگذاری ذهنی‌سازی بر ترس از صمیمیت، انجام مطالعات طولی و آزمایشی ضرورت دارد. با توجه به یافته‌های پژوهش مبنی بر نقش کلیدی ذهنی‌سازی در تعدیل اثر ناگویی هیجانی بر ترس از صمیمیت، پیشنهاد می‌شود مشاوران و روان‌درمانگران در مراکز مشاوره دانشجویی، پروتکل‌های درمانی مبتنی بر ذهنی‌سازی را جهت بهبود ظرفیت بازتابی دانشجویان به کار گیرند. تقویت این ظرفیت می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا با شناسایی و نمادین‌سازی عواطف خود، از الگوهای اجتنابی در روابط صمیمانه فاصله بگیرند. همچنین، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، نقش متغیرهای تعدیل‌کننده نظیر سبک‌های دلبستگی و جنسیت نیز در مدل ساختاری لحاظ گردد تا تصویر جامع‌تری از موانع صمیمیت در بافتار فرهنگی ایران به دست آید. علاوه بر این، استفاده از روش‌های ارزیابی عینی‌تر مانند مصاحبه‌های ساختاریافته برای سنجش عملکرد بازتابی در مطالعات آینده توصیه می‌گردد.

منابع

ایلیایی‌فر، گ.، حاجی‌باقری، س.، فرجامی، م.، و انوشه، ف. (۱۴۰۲). تاثیر سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی بر پریشانی روان‌شناختی با میانجی‌گری ذهنی‌سازی در پرستاران. *فصلنامه مدیریت پرستاری*، *۱۲*(۳)، ۷۷-۶۴. https://ijnv.ir/article-1-1078-fa.html

بابایی، ش.، ناصری‌منش، م.، ابوذری، ف.، و کرمی، ص. (۱۴۰۱). نقش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، ذهنی‌سازی و ناگویی هیجانی در پیش‌بینی افسردگی و افکار خودکشی در زنان مبتلا به تروما خیانت زناشویی. *روان‌پرستاری*، *۱۰*(۶)، ۱۱۰–۱۲۲. http://ijpn.ir/article-۲۱۱۷-۱-fa.html

دروگر، ا.، فتحی‌آشتیانی، ع.، و اشرفی، ا. (۱۳۹۹). اعتباریابی و پایایی‌سنجی نسخه فارسی پرسش‌نامه ذهنی‌سازی. *روان‌شناسی بالینی: نوآوری‌ها در پژوهش و عمل*، *۱۲* (۱)، ۱–۱۲. https://doi.org/10.22075/jcp.2020.18897.1745

فلاح‌زاده، ه.، فرزاد، و.، و فلاح‌زاده، م. (۱۳۹۰). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ترس از صمیمیت (FIS). *پژوهش در سلامت روان‌شناختی*، *۵*(۱)، ۷۰–۷۹. http://rph.khu.ac.ir/article-۱-۷-fa.html

محمدی، س.، محققی، ح.، فرهادی، م.، و یعقوبی، ع. (۱۴۰۴). رابطه گرایش به رفتارهای پرخطر و ناگویی هیجانی با نقش واسطه‌ای کنش تأملی. *روان‌شناسی*، *۲۹*(۲)، ۲۲۱–۲۳۱. 20.1001.1.18808436.1404.29.2.5.5

Asadi, M. R., Senmar, M., Shafiei Kisomi, Z., Hosseinkhani, Z., Ahmadi, A. E., Mozafari, M., ... & Ahmadieh, A. (2025). The role of fear of intimacy and loneliness in predicting of academic enthusiasm in medical science students: a cross-sectional study from the Iran. *Discover Mental Health*, *5*(1), 113. https://doi.org/10.1007/s44192-025-00257-8

Bagby, R. M., Parker, J. D., & Taylor, G. J. (1994). The twenty-item Toronto Alexithymia Scale—I. Item selection and cross-validation of the factor structure. *Journal of Psychosomatic Research*, *38*(1), 23-32. https://doi.org/10.1016/0022-3999(94)90005-1

Bagby, R. M., Zito, L., Lau, S. C., Mortezaei, A., Porcelli, P., & Taylor, G. J. (2025). Alexithymia and impaired mentalization: Evidence from self-, informant-, and meta-perception ratings on the 20-item Toronto Alexithymia Scale. *Journal of Intelligence*, *13*(7), 89. https://doi.org/10.3390/jintelligence13070089

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

Baris, E., Cikrikci, O., & Cikrikci, N. (2023). Predictors of fear of intimacy among university students. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, *2*(20), 41-63. https://doi.org/10.46778/goputeb.1218724

Besharat, M. A. (2007). Reliability and factorial validity of a Farsi version of the 20-item Toronto Alexithymia Scale with a sample of Iranian students. *Psychological Reports*, *101*(1), 209-220. https://doi.org/10.2466/pr0.101.1.209-220

Cameron, C. (2022). *Adult attachment in looked after children and their mental health: Exploring the link between childhood adversity and the development of psychopathology* (Doctoral dissertation, Murdoch University). https://doi.org/10.4135/9781529793765.n8

Descutner, C. J., & Thelen, M. H. (1991). Development and validation of a Fear-of-Intimacy Scale. *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *3*(2), 218–225. https://doi.org/10.1037/1040-3590.3.2.218

Farjami, M., Farjami, Z., Shakibaeinezhad, A., & Paeezy, L. (2024). Formulation the model of self-injurious behaviors based on the experience of childhood trauma and alexithymia with the mediation of mentalization in adolescents. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, *12*(1), 50-63. http://dx.doi.org/10.22034/IJPN.12.1.50

Fonagy, P., Luyten, P., Moulton-Perkins, A., Lee, Y. W., Warren, F., Howard, S., ... & Lowyck, B. (2016). Development and validation of a self-report measure of mentalizing: The reflective functioning questionnaire. *PloS One*, *11*(7), e0158678. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0158678

Giovazolias, T., & Paschalidi, E. (2022). The effect of rejection sensitivity on fear of intimacy in emerging adulthood. *European Journal of Psychology Open*. https://doi.org/10.1024/2673-8627/a000019

Hegsted, C. P. (2020). *The role of mentalized affectivity in romantic love and relationship satisfaction* (Doctoral dissertation).

Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford Publications.

Lyvers, M., Pickett, L., Needham, K., & Thorberg, F. A. (2022). Alexithymia, fear of intimacy, and relationship satisfaction. *Journal of Family Issues*, *43*(4), 1068-1089. https://doi.org/10.1177/0192513X211010206

Pisani, S., Murphy, J., Conway, J., Millgate, E., Catmur, C., & Bird, G. (2021). A taxonomy of theory of mind measures and their relationship with alexithymia. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, *131*, 497-524. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2021.09.036

Quan, L., Zhang, K., & Chen, H. (2025). The relationship between childhood trauma and romantic relationship satisfaction: the role of attachment and social support. *Frontiers in Psychiatry*, *15*, 1519699. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2024.1519699

Riazi, S. S., & Manouchehri, M. (2024). The mediating role of mentalization and integrative self-knowledge in the relationship between childhood trauma and fear of intimacy. *Frontiers in Psychology*, *15*, 1384573. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1384573

Sadeghi, A., Gharibi, S., & Saadat, S. (2022). Predicting the Premenstrual Syndrome Based on Alexithymia and Self-Efficacy in Women with Migraine: A Cross-Sectional Study. *Journal of Iranian Medical Council*, 5(3), 522-26. https://doi.org/10.18502/jimc.v5i3.10950

Scigala, D. K., Fabris, M. A., Badenes-Ribera, L., Zdankiewicz-Scigala, E., & Longobardi, C. (2021). Alexithymia and self differentiation: the role of fear of intimacy and insecure adult attachment. *Contemporary Family Therapy*, *43*(2), 165-176. https://doi.org/10.1007/s10591-021-09567-9

Scigala, D. K., Fabris, M. A., Badenes-Ribera, L., Zdankiewicz-Scigala, E., Hintertan, I., & Longobardi, C. (2022). Alexithymia and adult attachment: Investigating the mediating role of fear of intimacy and negative mood regulation expectancies. *Psychological Reports*, *125*(4), 1896-1914. https://doi.org/10.1177/00332941211010252

Shirazi, Z., & Fazilati, M. (2025). Predicting borderline personality disorder symptoms based on childhood trauma and alexithymia with the mediating role of mentalization in university students. *Mental Health and Lifestyle Journal*, *3*(4), 1-14. https://doi.org/10.61838/mhlj.3.4.7

Simonsen, S., Popolo, R., Juul, S., Frandsen, F. W., Sørensen, P., & Dimaggio, G. (2022). Treating avoidant personality disorder with combined individual metacognitive interpersonal therapy and group mentalization-based treatment: a pilot study. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, *210*(3), 163-171. https://doi.org/10.1097/nmd.0000000000001432

Tahmasebiashtiani, E., Vatankhah Amjad, F., & Soleimani, H. (2022). The effectiveness of mentalization-based therapy on insecure attachment, fear of intimacy and suicidal ideation in people with major depressive disorder. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, *10*(2), 85-97. https://doi.org/10.22034/IJPN.10.2.85

Wang, Y., Jiang, X., Zhao, W., Xuan, R., Zu, X., Wang, H., ... & Wang, K. (2024). The role of attachment and alexithymia in the relationship between childhood trauma and mentalization in people with schizophrenia: a multicenter study. *Current Psychology*, *43*(24), 1-11. https://doi.org/10.1007/s12144-024-05855-3

Wang, Y., Zheng, Z., Wang, X., & Li, Y. (2022). Unraveling the effect of ambivalence over emotional expression on subjective wellbeing in Chinese college students in romantic relationships: A multiple mediation model. *Frontiers in Psychiatry*, *13*, 982406. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2022.982406

Zdankiewicz-Ścigała, E., Ścigała, D. K., & Trzebiński, J. (2024). Alexithymia in the narratization of romantic relationships: the mediating role of fear of intimacy. *Journal of Clinical Medicine*, *13*(2), 404. https://doi.org/10.3390/jcm13020404

Zhan, Q., & Zhao, L. (2025). Effect of social fear and intimate fear on mental health and somatic responses in college students: Modulation of family factors. *Molecular & Cellular Biomechanics*, *22*(5). https://doi.org/10.62617/mcb1143

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-07]